

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (devītā palāta)

2018. gada 25. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Tiesību aktu tuvināšana – Regula (EK) Nr. 110/2008 – Stiprie alkoholiskie dzērieni – Definīcija, apraksts, noformējums, marķējums un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzība – II pielikuma 41. punkts – Olu liķieris – Jēdziens – Atļauto sastāvdaļu izsmelšais raksturs

Lieta C-462/17

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Landgericht Hamburg* (Hamburgas apgabaltiesa, Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2017. gada 27. jūnijā un kas Tiesā reģistrēts 2017. gada 1. augustā, tiesvedībā

Tänzer & Trasper GmbH

pret

Altenweddinger Geflügelhof KG.

TIESA (devītā palāta)

šādā sastāvā: desmitās palātas priekšsēdētājs K. Likurgs [*C. Lycourgos*], kurš pilda devītās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*] un K. Vajda [*C. Vajda*] (referents),

ģenerālvokāts: H. Saugmandsgors Ēe [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Tänzer & Trasper GmbH* vārdā – *K. Krietsch, Rechtsanwältin*,
- *Altenweddinger Geflügelhof KG* vārdā – *H. J. Omsels, Rechtsanwalt*,
- Grieķijas valdības vārdā – *G. Kanellopoulos*, kā arī *M. Tassopoulou* un *A. Vasilopoulou*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *B. Eggers* un *B. Hofstätter*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

* Tiesvedības valoda – vācu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 110/2008 (2008. gada 15. janvāris) par stipro alkoholisko dzērienu definīciju, aprakstu, noformējumu, marķējumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1576/89 (OV 2008, L 39, 16. lpp., un labojums – OV 2009, L 228, 47. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1334/2008 (2008. gada 16. decembris) (OV 2008, L 354, 34. lpp.), (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 110/2008”) II pielikuma 41. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Tänzer & Trasper GmbH* un *Altenweddingen Geflügelhof KG* saistībā ar tirdzniecības nosaukumu “olu liķieris”, ko pēdējā minētā izmanto saviem produktiem.

Atbilstošās tiesību normas

- 3 Regulas Nr. 110/2008 2., 4. un 9. apsvērumā ir noteikts:
 - “(2) Stipro alkoholisko dzērienu nozare ir svarīga patērētājiem, ražotājiem un lauksaimniecības nozarei [Savienībā]. Stipro alkoholisko dzērienu nozarē veiktajiem pasākumiem būtu jāpalīdz nodrošināt patērētājiem augsta līmeņa aizsardzību, novērst maldinājumus, panākt tirgus pārredzamību un godīgu konkurenci. Minētajiem pasākumiem būtu jāsaug reputācija, ko [Savienībā] ražotie stiprie alkoholiskie dzērieni ir iekarojuši gan [Savienības], gan pasaules tirgū, turpinot ievērot tradicionālos stipro alkoholisko dzērienu ražošanas paņēmienus, kā arī ņemot vērā, ka ir augusi prasība pēc patērētāju aizsardzības un informēšanas. [..]
 - [..]
 - (4) Lai nodrošinātu sistemātiskāku pieeju tiesību aktiem, kas reglamentē stipros alkoholiskos dzērienus, šajā regulā būtu skaidri jānosaka kritēriji stipro alkoholisko dzērienu ražošanai, aprakstam, noformējumam un marķējumam, kā arī ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzībai.
 - [..]
 - (9) Tā kā stipro alkoholisko dzērienu nozare ir ļoti svarīga un sarežģīta, stipro alkoholisko dzērienu aprakstam un noformējumam ir atbilstīgi paredzēt īpašus pasākumus, kas būtu plašāki par horizontālajiem noteikumiem, kuri izklāstīti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2000/13/EK (2000. gada 20. marts) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz pārtikas produktu marķēšanu, noformēšanu un reklāmu [(OV 2000, L 109, 29. lpp.)]. Īpašajiem pasākumiem būtu arī jānovērš apzīmējuma “stiprais alkoholiskais dzēriens” un alkoholisku dzērienu nosaukumu nepareizs lietojums tādiem produktiem, kas neatbilst šajā regulā sniegtajām definīcijām.”
- 4 Regulas Nr. 110/2008 1. panta 1. punktā ir noteikts, ka ar to paredz noteikumus stipro alkoholisko dzērienu definīcijai, aprakstam, noformējumam un marķējumam, kā arī ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsargāšanai.

5 Šīs regulas 2. panta 1. un 3. punkts ir formulēts šādi:

“1. Šajā regulā “stiprais alkoholiskais dzēriens” ir alkoholisks dzēriens:

[..]

c) kurā spirta tilpumkoncentrācija ir ne mazāk kā 15 %;

[..]

3. Mazākā pieļaujamā spirta tilpumkoncentrācija, kas paredzēta 1. punkta c) apakšpunktā, neskar II pielikuma 41. kategorijā doto produkta definīciju.”

6 Minētās regulas 4. pantā ir paredzēts, ka stipros alkoholiskos dzērienus iedala kategorijās saskaņā ar tās II pielikumā noteiktajām definīcijām.

7 Šīs regulas 5. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir noteikts:

“Neskarot konkrētus noteikumus par katru II pielikumā ietvertu, no 15 līdz 46 numurēto kategoriju, tajās definētie stiprie alkoholiskie dzērieni:

a) var būt iegūti no visiem Līguma I pielikumā uzskaitītajiem lauksaimniecības izejmateriāliem.”

8 Saskaņā ar Regulas Nr. 110/2008 9. panta 1. un 2. punktu:

“1. Stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem, kas atbilst produktu tehniskajiem parametriem, kuri noteikti II pielikuma 1. līdz 46. kategorijā, to aprakstā, noformējumā un marķējumā ir ietverts tirdzniecības nosaukums, kurš tiem ir piešķirts ar attiecīgo kategoriju.

2. Tādiem stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem, kas atbilst 2. pantā noteiktajai definīcijai, bet neatbilst prasībām, lai tos iekļautu II pielikuma 1. līdz 46. kategorijā, aprakstā, noformējumā un marķējumā ir tirdzniecības nosaukums “stiprais alkoholiskais dzēriens”. Neskarot šā panta 5. punktu, tādu tirdzniecības nosaukumu neaizstāj vai negroza.”

9 Šīs regulas II pielikuma nosaukums ir “Stiprie alkoholiskie dzērieni”. Šī pielikuma daļā, kurā ir runāts par “stipro alkoholisko dzērienu kategorijām”, ietvertais 41. un 42. punkts ir formulēti šādi:

“41. Olu liķieris jeb *advocaat*, jeb *avocat*, jeb *advokat*

a) Olu liķieris jeb *advocaat*, jeb *avocat*, jeb *advokat* ir aromatizēts vai nearomatizēts stiprais alkoholiskais dzēriens, ko iegūst no lauksaimniecības izcelsmes etilspirta, destilāta un/vai spirta un kā sastāvā ir kvalitatīvs olu dzeltenums, olu baltums un cukurs vai medus. Minimālajam cukura vai medus daudzumam, ko izsaka kā invertcukuru, vienā litrā ir jābūt 150 grami. Minimālajam tīrajam olu dzeltenumam vienā litrā galaprodukta ir jābūt 140 grami.

b) Atkāpjoties no 2. panta 1. punkta c) apakšpunkta, spirta tilpumkoncentrācija olu liķierī jeb *advocaat*, jeb *avocat*, jeb *advokat* ir ne mazāka kā 14 %.

c) Gatavojot olu liķieri *advocaat* jeb *avocat*, jeb *advokat*, drīkst izmantot vienīgi aromatizējošas vielas, kā tās definētas Regulas (EK) Nr. 1334/2008 3. panta 2. punkta b) apakšpunktā, un aromatizējošus preparātus, kā tie definēti minētās regulas 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā.

42. Liķieris ar olu

a) Liķieris ar olu ir aromatizēts vai nearomatizēts stiprais alkoholiskais dzēriens, ko iegūst no lauksaimniecības izcelsmes etilspirta, destilāta un/vai spirta, kura raksturīgākās sastāvdaļas ir kvalitatīvs olu dzeltenums, olu baltums un cukurs vai medus. [..]

[..]”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

- 10 Gan *Tänzer & Trasper*, gan *Altenweddinger Geflügelhof* ir tādu liķieru ražotājas, kuru sastāvā ietilpst it īpaši olas un kuri tiek pārdoti ar tirdzniecības nosaukumu “olu liķieris”. Starp liķieriem, ko *Altenweddinger Geflügelhof* pārdod ar šo nosaukumu, ir produktu klāsts, kuriem uz aizmugurējā marķējumā ir ietverta norāde “satur pienu”. Netiek apstrīdēts, ka piens faktiski ir šo izstrādājumu sastāvā.
- 11 Iesniedzējtiesā, *Landgericht Hamburg* (Hamburgas apgabaltiesa, Vācija), *Tänzer & Trasper*, vienlaikus pamatojoties gan uz valsts, gan Savienības tiesību normām, lūdz piespriest *Altenweddinger Geflügelhof* pārtraukt izmantot tirdzniecības nosaukumu “olu liķieris” minētajam produktam. Kā norāda *Tänzer & Trasper*, tā kā piens nav minēts Regulas Nr. 110/2008 II pielikuma 41. punktā kā olu liķiera sastāvdaļa, produktam, kura sastāvā ir piens, nevar tikt izmantots minētais tirdzniecības nosaukums.
- 12 Turpretim *Altenweddinger Geflügelhof* apgalvo, ka attiecīgie produkti atbilst šajā tiesību normā ietvertajiem tehniskajiem parametriem, jo tajā uzskaitītās sastāvdaļas ir tikai minimālie nosacījumi, kuriem ir jābūt izpildītiem, lai produkts varētu tikt aprakstīts kā “olu liķieris”.
- 13 Šādos apstākļos *Landgericht Hamburg* (Hamburgas apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Regulas (EK) Nr. 110/2008 II pielikuma 41. punktā uzskaitītās sastāvdaļas ir minimālās sastāvdaļas, kurām ir jābūt alkoholiskā dzēriena sastāvā, lai tā tirdzniecības nosaukums varētu būt “olu liķieris” (minimālie tehniskie parametri), vai arī Regulas (EK) Nr. 110/2008 II pielikuma 41. punktā ir izsmeļoši uzskaitītas tāda izstrādājuma pieļaujamās sastāvdaļas, kam vēlas izmantot tirdzniecības nosaukumu “olu liķieris”?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 14 Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Regulas Nr. 110/2008 II pielikuma 41. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai varētu izmantot tirdzniecības nosaukumu “olu liķieris”, stiprā alkoholiskā dzēriena sastāvā nedrīkst būt citas sastāvdaļas kā tās, kas ir minētas šajā tiesību normā.
- 15 Regulā Nr. 110/2008 saskaņā ar tās 1. panta 1. punktu ir paredzēti noteikumi stipro alkoholisko dzērienu definīcijai, aprakstam, noformējumam un marķējumam, kā arī ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsargāšanai. Atbilstoši šīs regulas 4. pantam šos stipros alkoholiskos dzērienus iedala kategorijās saskaņā ar minētās regulas II pielikumā noteiktajām definīcijām.
- 16 Šajā gadījumā pamatlieta attiecas uz jautājumu, vai atbildētājam šajā lietā, *Altenweddinger Geflügelhof*, ir tiesības saviem produktiem dot nosaukumu “olu liķieris”, lai gan papildus citām minētajā tiesību normā nosauktajām sastāvdaļām to sastāvā ir piens.
- 17 Ir jānorāda, ka Regulas Nr. 110/2008 II pielikuma 41. punkta a) apakšpunkta pirmā teikuma spāņu, angļu un franču valodas redakcija ir formulēta tādējādi, ka no tās viennozīmīgi izriet, ka tajā minēto sastāvdaļu saraksts ir izsmeļošs.

- 18 Tomēr šī teikuma vācu valodas redakcijā ir paredzēts, ka olu liķieris ir stiprais alkoholiskais dzēriens “kura sastāvā ir” tādas sastāvdaļas kā kvalitatīvs olu dzeltenums, olu baltums un cukurs vai medus. Šis formulējums neizslēdz interpretāciju, saskaņā ar ko ir atļauta tādu sastāvdaļu pievienošana, kuras nav pēdējās minētās, uz ko savos rakstveida apsvērumos ir vērsusi uzmanību Eiropas Komisija.
- 19 Turklāt *Altenweddinge Geflügelhof* savos Tiesai iesniegtajos apsvērumos uzsver, ka minētā teikuma itāļu valodas redakcijā tajā minētās sastāvdaļas ir kvalificētas kā “raksturīgās” (“*elementi caratteristici*”). Tādējādi šajā valodas redakcijā Regulas Nr. 110/2008 II pielikuma 41. punkta formulējums atbilst šī pielikuma 42. punkta formulējumam, kurā ir definēts stiprais alkoholiskais dzēriens ar nosaukumu “liķieris ar olu”.
- 20 Šajā kontekstā ir jānorāda, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru vienā no Savienības tiesību normas valodas redakcijām lietotais formulējums nevar būt vienīgais pamats šīs tiesību normas interpretācijai vai arī tam nevar piešķirt prioritāru nozīmi salīdzinājumā ar pārējo valodu redakcijām. Savienības tiesību normas ir jāinterpretē un jāpiemēro vienveidīgi, ņemot vērā visas Savienības valodās sagatavotās redakcijas. Gadījumā, ja Savienības tiesību teksts dažādu valodu redakcijās atšķiras, attiecīgā tiesību norma ir jāinterpretē atbilstoši tiesiskā regulējuma, kurā tā ietilpst, kontekstam un mērķim (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 1. marts, *Alo un Osso*, C-443/14 un C-444/14, EU:C:2016:127, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 21 Pirmkārt, attiecībā uz konkrētās tiesību normas kontekstu ir jānorāda, ka no Regulas Nr. 110/2008 9. panta 1. punkta izriet, ka stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem, kas atbilst produktu tehniskajiem parametriem, kuri ir noteikti II pielikuma kategorijās, to aprakstā, noformējumā un marķējumā ir ietverts tirdzniecības nosaukums, kas tiem ir piešķirts ar attiecīgo kategoriju. Minētās regulas 9. panta 2. punktā ir precizēts, ka tad, ja stiprie alkoholiskie dzērieni, kas atbilst šīs pašas regulas 2. pantā noteiktajai definīcijai, neatbilst prasībām, lai tos iekļautu minētā pielikuma 1.–46. kategorijā, to aprakstā ir tirdzniecības nosaukums “stiprais alkoholiskais dzēriens”. No minētā 9. panta divu pirmo punktu savstarpējās sakarības izriet, ka stipro alkoholisko dzērienu definīcijas, kas ir ietvertas minētā Regulas Nr. 110/2008 II pielikuma kategorijās, ir precīzas un izsmeltošas.
- 22 Otrkārt, attiecībā uz Regulas Nr. 110/2008 mērķi, pirmām kārtām, no tās 4. apsvēruma izriet, ka šīs regulas mērķis ir nodrošināt sistemātiskāku pieeju tiesību aktos, kas reglamentē stipros alkoholiskos dzērienus, skaidri nosakot kritērijus šo dzērienu ražošanai, aprakstam, noformējumam un marķējumam, kā arī ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzībai. Turklāt šīs regulas 9. apsvērumā ir norādīts, ka minētās regulas mērķis ir arī paredzēt stipro alkoholisko dzērienu aprakstam un noformējumam īpašus pasākumus, ar kuriem būtu jānovērš apzīmējuma “stiprais alkoholiskais dzēriens” un alkoholisku dzērienu nosaukumu nepareizs lietojums tādiem produktiem, kas neatbilst šīs regulas II pielikumā sniegtajām definīcijām.
- 23 Tieši minētajā pielikumā ietvertās definīcijas ir tie īpašie pasākumi stipro alkoholisko dzērienu aprakstam un noformējumam, uz kuriem ir norādīts iepriekšējā punktā. Tā kā šīs definīcijas tādējādi ir ar Regulu Nr. 110/2008 izveidotās sistēmas centrā un to precizitātei ir jāatbilst arī mērķim, kas tāpat tika atgādināts iepriekšējā punktā – novērst stipro alkoholisko dzērienu nosaukumu nepareizu lietojumu –, tās ir jāinterpretē šauri, lai netiktu vājināta šī sistēma. Šajos apstākļos iespēja šajās definīcijās uzskaitītajām sastāvdaļām pievienot citas varētu tikt pieļauta tikai tad, ja tā šajās definīcijās būtu skaidri paredzēta.
- 24 Tas tā nav attiecībā uz Regulas Nr. 110/2008 II pielikuma 41. punktu, kurā nav minēta iespēja pievienot citas sastāvdaļas, kas nav uzskaitītas šī pielikuma 41. punkta a) apakšpunktā. Papildus šīm sastāvdaļām skaidri paredzēta ir tikai noteiktu aromatizējošu vielu un preparātu izmantošana, turklāt saskaņā ar minētā pielikuma 41. punkta c) apakšpunktā precizētajiem nosacījumiem. Piens nevar tikt kvalificēts kā aromatizējoša “viela” vai “preparāts”.

- 25 Kā būtībā norāda *Tänzer & Trasper* un Komisija, ja Regulas Nr. 110/2008 II pielikuma 41. punktā ietvertā definīcija tiktu interpretēta tādējādi, ka tajā uzskaitītās sastāvdaļas ir tās, kurām kā minimums ir jābūt olu liķiera sastāvā, tiktu pieļauta ne tikai piena bet arī jebkura cita produkta pievienošana, apdraudot mērķi skaidri noteikt šajā pielikumā definētos kritērijus stipro alkoholisko dzērienu ražošanai, aprakstam, noformējumam un marķējumam.
- 26 Tā kā *Altenweddinger Geflügelhof* apgalvo, ka piens tiek izmantots tradicionālajā olu liķiera ražošanā, un tādējādi šāda izmantošana atbilst tam, ko sagaida patērētāji, ir jānorāda, ka iespēja izmantot tradicionālās ražošanas metodes, kura ir skaidri paredzēta attiecībā uz noteiktām Regulas Nr. 110/2008 II pielikumā ietvertajām stipro alkoholisko dzērienu kategorijām, šī pielikuma 41. punktā nav minēta.
- 27 Attiecībā uz *Altenweddinger Geflügelhof* argumentu, saskaņā ar kuru atbilstoši minētās regulas 5. panta 2. punkta a) apakšpunktam šīs regulas II pielikumā definētie stiprie alkoholiskie dzērieni var būt iegūti no visiem LESD I pielikumā uzskaitītajiem lauksaimniecības izejmateriāliem, tātad tostarp arī no piena, pietiek norādīt, ka saskaņā ar pašu šīs tiesību normas formulējumu šī rīcības brīvība ir piešķirta “neskarot konkrētus noteikumus par katru [Regulas Nr. 110/2008] II pielikumā ietverto, no 15 līdz 46 numurēto kategoriju”.
- 28 Otrām kārtām, no Regulas Nr. 110/2008 2. apsvēruma izriet, ka minētās regulas vispārīgs mērķis ir nodrošināt patērētājiem augsta līmeņa aizsardzību, novērst maldinājumus, panākt tirgus pārredzamību un godīgu konkurenci, kā arī aizsargāt reputāciju, ko Savienībā ražotie stiprie alkoholiskie dzērieni ir iekarojuši gan Savienības, gan pasaules tirgū.
- 29 Taču interpretācija, saskaņā ar kuru Regulas Nr. 110/2008 II pielikuma 41. punktā ietvertais sastāvdaļu saraksts nebūtu izsmeļošs, radītu risku apdraudēt šos mērķus. Iespēja pievienot olu liķierim tādas citas sastāvdaļas, kas nav tās, kuras ir izsmeļoši paredzētas šajā sarakstā, kaitētu pārredzamībai un varētu mudināt ražotājus pievienot lētākas sastāvdaļas, nelabvēlīgi ietekmējot godīgu konkurenci un patērētāju aizsardzību.
- 30 Ņemot vērā iepriekš minēto, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 110/2008 II pielikuma 41. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai varētu izmantot tirdzniecības nosaukumu “olu liķieris”, stiprā alkoholiskā dzēriena sastāvā nedrīkst būt citas sastāvdaļas kā tās, kas ir minētas šajā tiesību normā.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 31 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (devītā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 110/2008 (2008. gada 15. janvāris) par stipro alkoholisko dzērienu definīciju, aprakstu, noformējumu, marķējumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu aizsardzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 1576/89, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1334/2008 (2008. gada 16. decembris), II pielikuma 41. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, lai varētu izmantot tirdzniecības nosaukumu “olu liķieris”, stiprā alkoholiskā dzēriena sastāvā nedrīkst būt citas sastāvdaļas kā tās, kas ir minētas šajā tiesību normā.

[Paraksti]